

Інститут географії Національної академії наук України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структурна геоморфологія та неотектоніка

СВ 01

Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Освітньо-наукова програма	Науки про Землю
Статус	Вибіркова дисципліна
Семестровий контроль	Залік

Курс	2
Семестр	4
ECTS	3
Годин	90

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота	Тижневе навантаження	
Лекції	Семінарські		аудиторне	самостійна робота
16	24	50	4	8

Інформація про викладача

	Лекції і семінари
ПІБ	Спиця Роман Олександрович
Посада	завідувач відділу
Вчене звання	старший науковий співробітник
Науковий ступінь	кандидат географічних наук
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0003-2014-1356
e-mail	spytsyaroman@ukr.net

Мета курсу

Основною метою курсу є формування в аспірантів уявлення про науково-методичні засади структурної геоморфології та неотектоніки, особливості виявлення і розшифровки елементів геологічної структури за геоморфологічними ознаками, просторово-часові закономірності прояву рельєфоутворювальних ендегенних процесів (швидких і повільних рухів земної кори) та їх відображення в рельєфі.

Основні результати навчання та компетентності:

Загальнопрофесійні – щодо базових уявлень про основи натурфілософії, спрямовані на формування системного наукового світогляду щодо розуміння закономірностей формування та розвитку земної кори, причинно-наслідкових зв'язків між геологічною будовою, рельєфом і динамікою літосфери.

Спеціальнопрофесійні – щодо застосування сукупності набутих знань, умінь та навичок для визначення можливостей та доцільності проведення структурно-геоморфологічних і неотектонічних досліджень відповідно до поставлених завдань та наявної фактологічної бази; обґрунтування раціональних комплексів методів структурно-геоморфологічних і неотектонічних досліджень в залежності від масштабів їх проведення та структурно-геодинамічних умов досліджуваної території..

Науково-дослідницькі – щодо збору і аналізу структурно-геоморфологічних і неотектонічних даних за допомогою комплексу спеціалізованих методів і та програмних засобів у польових і камеральних умовах та здатності застосовувати кількісні методи структурно-геоморфологічних і неотектонічних досліджень для вирішення науково-теоретичних і прикладних завдань.

Передумови до вивчення: «Загальна геоморфологія», «Загальна геологія», «Геотектоніка», «Теорія і методика геоморфологічних досліджень», «Регіональна геологія», «Геоморфологія України».

Методи навчання: навчальна лекція, метод проблемного викладу, порівняльний метод, лабораторна робота, робота з картою, робота з геоінформаційними системами та базами даних, навчальна дискусія, частково-пошуковий метод.

Структурно-логічна побудова курсу:

Теми лекцій	Теми семінарів	Самостійна робота	Оцінювання
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СТРУКТУРНОЇ ГЕОМОРФОЛОГІЇ ТА НЕОТЕКТОНІКИ			
Лекція 1. Структурна геоморфологія та неотектоніка в системі наук: виникнення, становлення та сучасне значення	Семінар 1. Передумови виникнення структурної геоморфології і неотектоніки як окремих напрямів геолого-геоморфологічних досліджень	Внесок вітчизняних дослідників у розвиток структурної геоморфології та неотектоніки	Тест № 1 МКР № 1
Лекція 2. Наукові засади, принципи та завдання структурної геоморфології і неотектоніки	Семінар 2. Наукові засади структурно-геоморфологічних і неотектонічних досліджень.	Зародженні і розвиток головних геотектонічних парадигм. Значення теорії руху літосферних плит (мобілістичної теорії) для розвитку структурної геоморфології і неотектоніки.	
Лекція 3. Методи дослідження структурної геоморфології та неотектоніки	Семінар 3. Класифікація методів структурно-геоморфологічних і неотектонічних досліджень	Проблеми визначення віку морфоструктур.	
Лекція 4. Головні геолого-геоморфологічні критерії виділення неотектонічного етапу, як етапу сучасного рельєфоутворення.	Семінар 4. Головні теоретичні і прикладні проблеми структурної геоморфології і неотектоніки з позицій різних наукових шкіл.	Типи планетарних тектонічних структур та їх тектонічна і структурно-геоморфологічна характеристика. Площові і лінійні структури.	
Лекція 5. Головні планетарні тектонічні структури (геотектури) та закономірності їх еволюції	Семінар 5. Класифікація планетарних тектонічних структур, їх співвідношення з морфоструктурами.		
Модуль 2. ПРОСТОРОВО-ЧАСОВІ ЗАКОНОМІРНОСТІ НОВІТНЬОЇ ДИНАМІКИ РЕЛЬЄФУ УКРАЇНИ ТА ПРИКЛАДНЕ ЗНАЧЕННЯ ЇХ ДОСЛІДЖЕННЯ			
Лекція 6. Загальні морфоструктурні і неотектонічні особливості будови території України.	Семінар 6. Типізація морфоструктур території України. Морфоструктурне і неотектонічне районування	Тривалість неотектонічного етапу на території України. Головні тектонічні репери, що дозволяють обчислювати кількісні показники неотектонічних деформацій.	Тест № 2 МКР № 2
Лекція 7. Неотектонічні рельєфоутворювальні режими і обстановки та закономірності їх прояву на території України	Семінар 7. Просторово-часові закономірності розвитку морфоструктур різних типів на території України.		
Лекція 8. Неотектонічна етапність формування морфоструктур різних типів на території України.	Семінар 8. Закономірності неогеодинаміки орогенних і платформних морфоструктур на території України		
Лекція 9. Застосування методів морфоструктурно-неотектонічного аналізу для вирішення прикладних завдань.	Семінар 9. Методика поетапного морфоструктурно-неотектонічного аналізу та особливості її прикладного застосування		
Лекція 10. Структурно-геоморфологічне та неотектонічне картографування з застосуванням ГІС-технологій	Семінар 10. Зміст спеціальних структурно-геоморфологічних і неотектонічних карт.		

Оцінювання:

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Тестування (мак 5-7 балів за кожне тестування) – на лабораторному/практичному занятті після завершення теми на лекційному.
2. Модульна контрольна робота (мак 10 балів) – виконується на лабораторному/практичному занятті.
3. Реферат – мак 10 балів.
4. Вирішення практичних завдань, ситуаційних вправ, кейсів тощо у аудиторії (мак 2-5 балів за кожне завдання в межах одного заняття).

Політика навчальної дисципліни

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і приймаються із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (при використанні відповідного програмного забезпечення).
- **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн форматі за погодження із керівництвом Інституту.